

GRAU EN MITJANS AUDIOVISUALS

104314 - RÀDIO

Informació general

- Curs acadèmic 2026/27
- Departament: Indústries culturals
- Tipus d'assignatura: Obligatòria
- Curs: Tercer
- Trimestre: Primer
- Nombre de crèdits: 6
- Professorat:
 - Daniel Torras Segura [<dtorras@tecnocampus.cat>](mailto:dtorras@tecnocampus.cat)

Llengües de docència

- Català

Presentació de l'assignatura

L'assignatura 104314 - Ràdio ofereix una introducció pràctica i teòrica dels principis narratius i de funcionament d'aquest mitjà tradicional i altres recursos o canals radiofònics. Al llarg del curs, es treballa la teoria dels diferents formats més habituals del mitjà radiofònic, el seu llenguatge i tècnica, i, alhora, s'experimenten a l'estudi els recursos sonors i tècnics amb els quals es realitza un programa de ràdio. L'assignatura també tracta models de negoci i d'organització, així com l'adaptació del mitjà al nou context digital.

Les pràctiques són obligatòries i es realitzen en grups de 4 o 5 persones, depenent de la tasca a desenvolupar. Les sessions pràctiques consisteixen en la producció, enregistrament i postproducció d'indicatius, falques, una enquesta, un informe, una crònica i tres edicions d'un magazine amb una qualitat professional suficient per a ser emesos per una emissora de ràdio real.

L'aula (física o virtual) és un espai segur, lliure d'actituds masclistes, racistes, homòfobes, trànsfobes i discriminatòries, ja sigui cap a l'alumnat o cap al professorat. Confiam que entre tots puguem crear un espai segur on ens puguem equivocar i aprendre sense haver de patir prejudicis d'altres.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Específica

- E9_Aplicar els principis mecànics, electrònics i digitals de la captació, amplificació i gravació de so per a la seva aplicació a diferents plataformes: espectacles, ràdio, televisió, audiovisual i multimèdia. Postproduir l'audio i afegir els efectes sonors d'una producció audiovisual
- E10_Aplicar processos, mètodes i tècniques per a desenvolupar la creativitat i la innovació en la realització audiovisual, en el desenvolupament multimèdia i en la programació de videojocs
- E18_Analitzar les estructures, els continguts i els estils de programació televisiva i radiofònica atenent a les característiques tècniques de la seva realització. Idear, produir i realitzar programes per a la televisió i ràdio en la part tècnica: sala de realització o control de ràdio, respectivament

Bàsiques i Generals

- G4_Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Transversal

- T2_ Que els estudiants tinguin capacitat per treballar com a membres d'un equip interdisciplinari ja sigui com a un membre més, o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos tenint en compte els recursos disponibles

No definides

Continguts

El programa d'aquesta assignatura s'estructura en sis blocs de contingut que fan referència als àmbits generals de coneixement tractats en el curs.

Contingut 1: Característiques del mitjà radiofònic.

En aquesta unitat analitzem les característiques pròpies de la ràdio com a mitjà de comunicació i quins elements li són inherents i indispensables.

Contingut 2: Rols professionals i elements tècnics en l'emissió radiofònica.

Aquest bloc presenta els rols professionals que intervenen en el disseny, producció i emissió d'un programa radiofònic. També es fa referència a l'equip tècnic bàsic d'una emissora i a les tècniques més elementals en la realització d'un programa.

Contingut 3: Els recursos sonors radiofònics.

Es fa referència als elements narratius i als recursos sonors característics de la ràdio. Aquest contingut tracta aspectes com: la locució, la paraula, la música, els efectes de so i el silenci. Es realitza també una introducció al guió radiofònic.

Contingut 4: Formats i programes radiofònics.

Aquest bloc explica les tècniques de redacció i producció per a cada gènere periodístic i cada format radiofònic. En concret, es treballen més profundament l'entrevista, el reportatge, la notícia i els indicatius i la falca publicitària. També s'estudia i es practica el format del magazine.

Contingut 5: Models de programació i negoci.

Aquest contingut estudia quins models de programació existeixen, quines característiques té cadascun, quines formes d'organització poden adoptar les emissores i quins models de negoci existeixen avui en dia en l'àmbit radiofònic.

Contingut 6: L'evolució i adaptació del mitjà radiofònic al context digital.

S'observen les innovacions de la ràdio digital i els requisits per fer una emissora *online*. Es valora com afecta l'entorn digital a la producció i redacció de notícies i informació radiofònica en general.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 12 - Consum i producció responsables
- 08 - Treball digne i creixement econòmic
- 04 - Educació de qualitat

Activitats i Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura es divideix en la part teòrica, que compta un 60%, i la part pràctica amb un 40% de la nota final. Per aprovar l'assignatura cal haver aprovat tant la part teòrica com la pràctica, si no, no es farà la mitja global i se n'haurà de recuperar la part corresponent. A més a més, a la Prova 2 (45% de teoria), serà necessari obtenir la qualificació mínima que estableix la normativa d'avaluació del centre per poder fer mitjana d'aquest exercici per la nota final del bloc de teoria. També, la mitjana de les dues proves (1 i 2) haurà de ser com a mínim d'un 5 per poder avaluar la part de teoria. Igualment, en el període d'avaluació al final de trimestre, en la data programada, caldrà lliurar l'informe de grup i l'informe individual de rol, els quals seran indispensables per a l'avaluació del curs.

Per poder avaluar les pràctiques cal haver realitzat totes les activitats. L'assistència a les sessions de pràctiques presencials és obligatòria i si es té més d'una falta, no s'avaluarà: la part pràctica s'haurà de recuperar.

L'avaluació de la part teòrica (60%) es realitza mitjançant les següents activitats:

	Sobre el 100% de la teoria
PROVA 1	35%
PROVA 2	45%
Presentació d'una anàlisi radiofònica	10%
Activitats i participació a classe	10%

L'avaluació de la part pràctica (40%) es realitza comptant els següents elements i treballs:

Sobre el 100% de les pràctiques

Producció de gèneres radiofònics	15%
Programa post-produït	25%
Programa en fals directe	40%
Informe de grup	5%
Informe individual de rol	5%
Assistència i participació	10%

El càlcul de la nota final és:

NOTA FINAL = $\left[\left((PROVA1 \cdot 0,35) + (PROVA2 \cdot 0,45) + (Presentació \cdot 0,10) + (Activitats \cdot 0,10) \right) \cdot 0,60 \right] + \left[\left((Prod_Gen \cdot 0,15) + (Pro_Post \cdot 0,25) + (Pro_Fals_Dir \cdot 0,40) + (Inf.\right. \right.$
 $\left. \left. grup \cdot 0,05) + (Inf.Ind \cdot 0,05) + (Assist. \cdot 0,1) \right) \cdot 0,40 \right]$

RECUPERACIÓ

Segons la normativa vigent tan sols podran acollir-se a la recuperació aquells estudiants que no hagin arribat al 5 en la nota final de l'assignatura o que no hagin aconseguit aprovar una de les dues parts, teoria o pràctica. La recuperació serà únicament d'aquelles parts no aprovades.

Per a recuperar la part de teoria es realitzarà un examen escrit d'acord amb la metodologia i objectius del curs.

Per a recuperar la pràctica es realitzarà també un examen escrit on es plantejaran casos pràctics i es poden sol·licitar exercicis de locució i realització radiofònica.

FRAU ACADÈMIC

La identificació de plagi es considera una circumstància greu que pot comportar una qualificació de suspens a una activitat. En cas de detecció de plagi s'informarà a la coordinació del grau per tal que es puguin prendre les mesures disciplinàries corresponents.

Qualsevol forma de frau acadèmic serà sancionada d'acord amb la normativa d'avaluació del centre. En cas que es detectin indicis de frau, inclòs l'ús indegut d'eines d'intel·ligència artificial generativa, el professorat de l'assignatura podrà convocar l'estudiant a una entrevista individual amb l'objectiu de verificar-ne l'autoria.

Bibliografia i Recursos

- BALSEBRE, Armand. El lenguaje radiofónico. 4a. Ed. Madrid: Editorial Cátedra, 2004 (Signo e imagen, 35)
- BALSEBRE, Armand. Historia de la radio en España. Madrid: Cátedra, 2001 (Signo e imagen, 66)
- BLANCH, Margarida i LÁZARO, Patricia. Aula de locución. Madrid: Cátedra, 2010 (Signo e imagen, 128)
- CEBRIÁN, Mariano. Modelos de radio, desarrollos e innovaciones: del diálogo y participación a la interactividad. Madrid: Fragua, 2007 (Fragua Comunicación, 46)
- CUNÍ, Josep. La ràdio que triomfa. L'abecedari d'això que en diem magazín. Barcelona: Pòrtic, 1999 (Eines de periodista, 4)
- FRANQUET, Rosa. Història de la ràdio a Catalunya al segle XX: de la ràdio de galena a la ràdio digital. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de la Presidència, Direcció General de Radiodifusió i Televisió, 2001 (Textos i documents, 19)
- LÓPEZ VILLAFRANCA, Paloma. Formatos sonoros radiofónicos. Salamanca: Comunicación Social, 2021.
- LÓPEZ, Nereida i PEÑAFIEL, Carmen. La tecnología en radio. Principios básicos, desarrollo y revolución digital. Bilbao: Universidad del País Vasco, 2000
- LARRAÑAGA, José. Redacción y locución de la información audiovisual: escribir noticias para la radio y la televisión. Bilbao: Universidad del País Vasco, 2006
- MARTÍ, Josep M. De la idea a l'antena. Tècniques de programació radiofònica. Barcelona: Pòrtic, 2000 (Eines de periodista, 5)
- MARTÍNEZ, M. P.; MORENO, E. (Eds.). Programación radiofónica. Arte y técnica del dialogo entre la radio y su audiencia. Barcelona: Ariel, 2004.
- MONTES, Javier. La radio puesta. Barcelona: Anagrama, 2024
- McLEISCH, Robert. Radio Production. Oxford: Focal Press - Routledge, 2005
- ORDUNA, Guillermo. El Periodista de radio: y... ¿quién está al otro lado? Madrid: Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 2015
- ORTIZ, M.A.; LÓPEZ, N. (Eds.). Radio 3.0. Una nueva radio para una nueva era. La democratización de los contenidos. Madrid: Editorial Fragua, 2011.
- RODERO, Emma i SOENGAS, Xosé. Ficción radiofónica : cómo contar una historia en la radio. Madrid: Instituto Oficial de Radio Televisión Española, 2010
-

RODERO, Emma. Creación de programas de radio. Madrid: Síntesis, 2011 (Comunicación Audiovisual, 9)

- RODERO, Emma; SOENGAS, Xosé. Ficción Radiofónica. Madrid: Instituto Radio Televisión Española, 2010.
- TENORIO, Ivan i LÓPEZ, Ricardo. La nueva radio. Marcombo, 2021.
- WILLIAM, Christopher. Writing for radio. Londres: Bloomsbury Academic, 2015
- <http://freemusicarchive.org/>
- <http://manualdeestilo.rtve.es/rne/3-1-caracteristicas-del-lenguaje-radiofonico/>
- <http://recursos.cnice.mec.es/media/radio/bloque1/index.html>
- <http://www.acn.cat/>
- <http://www.ccma.cat/lilibredestil/>
- <http://www.findsounds.com/>
- <http://www.purple-planet.com/>
- <http://www.webplaces.com/html/sounds.htm>
- <https://www.freesound.org/>
- COMAS, Eva. La ràdio en essència. Els sons de la realitat a la ràdio informativa. Barcelona: Trípodols, 2009.
- RODERO, Emma. Producción radiofónica. Madrid: Ediciones Cátedra, 2005 (Signo e imagen, 85)
- TORRAS, Daniel. La ràdio. Mitjà, recursos i gèneres. Barcelona: Editorial UOC, 2018.